



E-trgovina i OSS sustav

Biljana Stanković, mag. oec., ovl. porezni savjetnik

Istekom kalendarske godine nastupa vrijeme predaje financijskih i poreznih izvješća za prethodnu godinu. Jedna od godišnjih prijava jest i obrazac e-trgovina, odnosno *Pregled telekomunikacijskih usluga, radio i tv emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuka dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici u EU*. Obrazac treba podnijeti Poreznoj upravi do 20. siječnja 2023. godine, za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2022. godine

1. Zakonski okvir

Obveza sastavljanja i podnošenja obrasca e-trgovina propisana je Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost¹ (nadalje: Pravilnik ili Pravilnik o PDV-u) stavicima 7) do 9) članka 163., a odnosi se na isporuke telekomunikacijskih usluga, usluga radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljene usluge osobama koje nisu porezni obveznici (propisane člankom 26. Zakona o porezu na dodanu vrijednost² (nadalje: Zakona ili Zakona o PDV-u) i na isporuke dobara na daljinu iz članka 13. stavka 3) Zakona.

Ova obveza propisana je s ciljem praćenja ispunjenja uvjeta iz članka 26.a stavaka 1), 2) i 3), odnosno provjere da li je u kalendarskoj godini prijeđen prag od 77.000,00 kuna iz članka 26.a, stavak 1) c) Zakona isporuka iz članka 26. Zakona i članka 13. stavka 3) Zakona osobama iz Europske unije, koje nisu porezni obveznici.

U slučaju prelaska praga, osim registracije za PDV u svakoj pojedinoj zemlji članici primatelja dobara i usluga, porezni obveznik se može odlučiti i za korištenje elektroničkog sustava OSS (One Stop Shop), putem kojeg iz jedne zemlje članice može podnijeti PDV prijavu za isporuke u svim državama članicama Europske unije u kojima je dotični porezni obveznik vršio spomenute isporuke te tako odjednom ispuniti svoje obveze prijave PDV-a prema svim državama članicama EU. Odredbe vezane za prijavu i korištenje sustava OSS nalaze se u člancima 118. do 125.h Zakona.

2. Obrazac e-trgovina

Članak 163. st. 7) Pravilnika o PDV-u propisuje vođenje *Pregleda telekomunikacijskih usluga, radio i TV emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuke dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici u EU*.

U tom pregledu, odvojeno za svaku državu članicu EU, treba iskazati:

- Ukupnu vrijednost obavljenih isporuka dobara na daljinu poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik,

a čije stjecanje dobara unutar Europske unije ne podliježe plaćanju PDV-a u skladu s člankom 5. stavkom 1) Zakona ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije porezni obveznik, te

- Ukupnu vrijednost telekomunikacijskih usluga, radio i tv emitiranja i elektronički obavljenih usluga koje se obavljaju osobama koje nisu porezni obveznici i koje imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u drugoj državi članici.

Ukupne vrijednosti isporuka iskazuju se bez PDV-a.

Dakle, porezni obveznici (uključujući male porezne obveznike) koji obavljaju ove isporuke spomenute u stavku 7) članka 163. Pravilnika, obvezni su Poreznoj upravi RH podnijeti *Pregled telekomunikacijskih usluga, radio i TV emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuke dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici u EU do 20. siječnja 2023. godine* za prethodnu kalendarsku godinu 2022.

Međutim, ako iznos spomenutih isporuka u jednoj kalendarskoj godini prijeđe prag od 77.000,00 kuna, porezni obveznik mora Poreznoj upravi RH dostaviti *Pregled telekomunikacijskih usluga, radio i TV emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuke dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici u EU najkasnije 8 dana* nakon što je izvršio isporuku kojom je prešao prag od 77.000,00 kuna, kako određuje stavak 8) članka 163. Pravilnika. Dostavlja se na Obrascu e-trgovina iz članka 163. stavka 9) Pravilnika, putem aplikacije za elektroničku predaju, a obrazac je sastavni dio Pravilnika.



ističemo...

Porezni obveznik koji je u nekom od prijašnjih razdoblja već prešao prag od 77.000,00 i registriran je u sustav OSS ili registriran za PDV u državama članicama gdje je mjesto oporezivanja isporuka osobama koje nisu porezni obveznici, ne treba sastavljati obrazac e-trgovina.

¹ 'Narodne novine', br. 79/13, 85/13-isp., 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20, 1/21, 73/21, 41/22, 133/22

² 'Narodne novine', br. 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22; Rješenje USRH 99/13, 153/13

Obrazac e-trgovina

OIB	
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime)	
Adresa (mjesto, ulica i broj)	

Pregled telekomunikacijskih usluga, radio i tv emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuka dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici u EU

OD |_|_|_|_| DO |_|_|_|_| GOD. |_|_|_|_|

Država članica	Vrijednost obavljenih usluga (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara (u kunama i lipama)	Ukupno (u kunama i lipama)
	1	2	(1+2)
Austrija			
Belgija			
Bugarska			
Cipar			
Češka			
Danska			
Estonija			
Finska			
Francuska			
Grčka			
Irska			
Italija			
Latvija			
Litva			
Luksemburg			
Mađarska			
Malta			
Nizozemska			
Njemačka			
Poljska			
Portugal			
Rumunjska			
Slovačka			
Slovenija			
Španjolska			
Švedska			
Ukupno			

Potvrđujem istinitost navedenih podataka.	
Pregled popunio (ime i prezime)	

Mjesto i datum:

Potpis:



Primjer 1.

Porezni obveznik Delta d.o.o. obavlja isporuku dobara na daljinu fizičkim osobama u Mađarskoj, Njemačkoj i Nizozemskoj. U siječnju 2021. godine podnio je Poreznoj upravi RH obrazac e-trgovina na kojem je izvijestio o isporukama tijekom 2020. godine. U Mađarsku je tijekom 2020. godine isporučio dobra u iznosu od 18.000,00 kuna, u Njemačku 50.000,00 kuna, a u Austriju 3.000,00 kuna.

Porezni obveznik Delta d.o.o. nastavio je isporučivati dobra na daljinu te je tijekom 2021. godine do kraja rujna isporučio dobara u Njemačku u ukupnoj vrijednosti od 60.000,00 kuna, u Austriju 15.000,00 kuna, a u Mađarsku nije isporučivao. Dana 27. listopada isporučio je u Austriju dobra u vrijednosti od 10.000,00 kuna.

Porezni obveznik tijekom 2020. godine isporukama na daljinu nije prešao prag od 77.000,00 te je na te isporuke fizičkim osobama zaračunavao hrvatski PDV po stopi od 25%, obzirom da je mjesto oporezivanja tih isporuka tada bilo u Hrvatskoj. U siječnju 2021. godine Poreznoj upravi RH predaje obrazac e-trgovina, radi praćenja iznosa vrijednosti isporuka na daljinu osobama iz EU koje nisu porezni obveznici.

Tijekom 2021. godine nastavlja na takve isporuke zaračunavati hrvatski PDV po stopi od 25%, no 27. listopada 2021. prelazi prag od 77.000,00 kuna i u roku od tri dana, 30. listopada 2021. predaje Poreznoj upravi obrazac e-trgovina s podacima od 01. siječnja do 27. listopada 2021. godine. Isporuka fizičkoj osobi u Austriju u vrijednosti od 10.000,00 kuna prva je koja neće biti oporeziva u Hrvatskoj, već u Austriji austrijskim PDV-om.

Delta d.o.o. može kod Porezne uprave RH zatražiti primjenu posebnog postupka i u sustavu OSS podnijeti prijavu PDV-a za isporuke dobara na daljinu u sve zemlje članice EU te svoju obvezu PDV odjednom i platiti.



ističemo...

Obrazac e-trgovina podnosi se do 20. siječnja tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu, a u slučaju prelaska praga od 77.000,00 kuna tijekom godine, obrazac e-trgovina potrebno je podnijeti Poreznoj upravi RH najkasnije 8 dana nakon dana isporuke kojom je prijedn prag.

3. Telekomunikacijske usluge

Telekomunikacijske usluge određene su ponajprije člankom 26. stavkom 3) Zakona kao usluge koje se odnose na „prenošenje, emitiranje i prijam signala, teksta, slika i zvukova ili informacija bilo koje vrste putem žica, radija, optičkih ili drugih elektromagnetski sustava, uključujući i s tim uslugama povezan prijenos ili ustupanje prava na korištenje kapaciteta za takvo prenošenje, emitiranje ili prijam“. Telekomunikacijske usluge u smislu Zakona o PDV-u uključuju i omogućavanje pristupa globalnim informacijskim mrežama.

Prema članku 6.a, stavku 1. Provedbene uredbe (EU) 282/2011 telekomunikacijske usluge u smislu članka 24. stavka 2. Direktive 2006/112/EZ posebice obuhvaćaju slijedeće³:

- Fiksne i mobilne telefonske usluge za prijenos i komutaciju tonskog prijenosa, podatkovnog prijenosa i videoprijenosa, uključujući telefonske usluge s videosastavnicom (videotelefone usluge);

- Telefonske usluge pružene putem interneta uključujući govor preko IP mreže (VoIP);
- Govornu poštu, poziv na čekanju, proslijeđivanje poziva, identifikaciju pozivatelja, trosmjerno pozivanje i ostale usluge upravljanja pozivima;
- Usluge osobnog poziva (paging);
- Audiotekstualne usluge;
- Telefaks, telegraf i teleks;
- Pristup internetu uključujući i World Wide Web;
- Privatne mrežne veze koje pružaju telekomunikacijske poveznice za isključivu upotrebu korisnika usluga.

4. Usluge radijskog i televizijskog emitiranja

Kao jedne od vrsta usluga iz članka 26. Zakona čije je mjesto obavljanja osobama koje nisu porezni obveznici tamo gdje te osobe imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, navedene su i usluge radijskog i televizijskog emitiranja, no nije navedeno više informacija koje sve usluge mogu ući u tu skupinu.

Detalnija pojašnjenja ipak se mogu pronaći u odredbama Provedbene uredbe (EU) 282/2011, gdje je člankom 6.b određeno da „ove usluge uključuju usluge koje se sastoje od audiodržaja i audiovizualnog sadržaja poput radijskih ili televizijskih programa koje isporučitelji medijskih usluga pružaju široj javnosti putem komunikacijskih mreža i u okviru uredničkih odgovornosti, za istodobno slušanje ili gledanje, na osnovi programskog rasporeda. To posebno obuhvaća slijedeće:

- Radijske ili televizijske programe koji se prenose ili se ponovo prenose putem radijske ili televizijske mreže;
- Radijske ili televizijske programe koji se distribuiraju putem interneta ili sličnih elektroničkih mreža (IP streaming), ako se emitiraju istodobno sa svojim prijenosom ili ponovnim prijenosom putem radijske ili televizijske mreže.“⁴

Pored toga, spomenutim člankom 6.b Provedbene uredbe (EU) 282/2011 naglašeno je koje usluge se **ne smatraju uslugama radijskog i televizijskog emitiranja**:

- Pružanje informacija o posebnim programima na zahtjev,
- Prijenos prava emitiranja ili prijenosa,
- Leasing tehničke opreme ili prostorija za prijam programa,
- Radijski ili televizijski programi distribuirani putem interneta ili sličnih elektroničkih mreža (IP streaming), osim ako se emitiraju istodobno sa svojim prijenosom ili ponovnim prijenosom putem radijske ili televizijske mreže.

5. Elektronički obavljene usluge

Prema članku 26., stavak 4) Zakona, elektronički obavljenim uslugama osobito se smatra:

- Isporuka web-sjedišta, udomljavanje web-sjedišta, daljinsko održavanje programa i opreme,
- Isporuka računalnih programa i njihovo ažuriranje,
- Isporuka slika, tekstova i informacija te omogućavanje pristupa bazama podataka,
- Isporuka glazbe, filmova i igara, uključujući igre na sreću i kockarske igre te emitiranje političkih, kulturnih, umjetničkih, sportskih, znanstvenih i zabavnih programa i priredbi,
- Učenje na daljinu.

³ Neven Baica, mag.oec.: Posebni postupci u OSS sustavu, Računovodstvo i porezi u praksi 4/2022

⁴ Neven Baica, mag.oec.: Posebni postupci u OSS sustavu, Računovodstvo i porezi u praksi 4/2022

Stav kom 2) članka 26. Zakona upozorava se da kad **porezni obveznik koji obavlja usluge i primatelj usluga komuniciraju putem elektroničke pošte, ne radi se o elektronički obavljenoj usluzi.**

Širi opis onoga što se smatra elektronički obavljenim uslugama možemo pronaći u članku 7. Provedbene uredbe (EU) 282/2011:⁵

„1. „Elektronički isporučene usluge kako je navedeno u Direktivi 2006/112/EZ uključuju usluge koje su dostavljene putem interneta ili putem elektroničke mreže, a čija priroda omogućava da se u velikoj mjeri obavljaju automatizirano i s minimalnim čovjekovim sudjelovanjem, te u odsutnosti informacijske tehnologije ne bi mogle opstati.

2. Stavak 1. obuhvaća osobito slijedeće:

- a) isporuku digitaliziranih proizvoda, uključujući programsku opremu i njezinu izmjenu ili nadogradnju;
- b) usluge koje omogućuju ili podupiru poslovnu ili osobnu nazočnost u elektroničkoj mreži, kao što su internetske stranice ili mrežno mjesto;
- c) usluga koju računalo automatski isporučuje putem interneta ili elektroničke mreže, kao odgovor na primateljjev poseban unos podataka;
- d) prijenos uz naknadu prava na prodaju robe ili usluga na internetskoj stranici koja djeluje kao tržište online na kojem potencijalni kupci pomoću automatiziranog postupka ulažu svoje ponude i na kojoj su stranke obaviještene o prodaji putem elektroničke pošte koja je automatski poslana s računala;
- e) internetski paketi informacijskih usluga, (ISP-i), u kojima telekomunikacijska stavka predstavlja pomoćni i podređeni dio (tj. paketi koji nude više od samog pristupa internetu i koji uključuju druge elemente, kao na primjer sadržajne stranice kojima je omogućen pristup vijestima, izvještajima o vremenskoj prognozi ili turističkim informacijama; igrama; smještaj internetska stranica; pristup raspravama online itd.);
- f) upute navedene u Prilogu I.

3. Stavak 1. ne obuhvaća (op.a. ne smatra se elektronički obavljenim uslugama) slijedeće:

- a) usluge emitiranja;
- b) telekomunikacijske usluge;
- c) Robu, čija je narudžba i obrada provedena elektroničkim putem;
- d) CD-ROM-ovi, diskete i slični fizički nosači zapisa;
- e) tiskani materijali, kao što su knjige, glasila, novine ili časopisi;
- f) CD-i i audio kasete;
- g) video kasete i DVD-i;
- h) igre na CD-ROM-ovima;
- i) usluge profesionalaca, kao što su odvjetnici i financijski savjetnici, koji savjetuju kupce putem elektroničke pošte;
- j) usluge podučavanja u slučaju kad se sadržaj poduke prenosi putem interneta ili elektroničke pošte (posebno putem udaljene poveznice);
- k) usluge fizičkog popravka računalne opreme bez izravnog pristupa internetu;
- l) usluge pohrane podataka bez izravnog pristupa internetu;

- m) usluge oglašavanja, posebno u novinama, na plakatima i na televiziji;
- n) usluge telefonske službe za korisnike;
- o) usluge podučavanja koje uključuju učenje na daljinu, kao što su tečajevi putem pošte;
- p) usluge konvencionalnih dražbi koje se oslanjaju na izravno čovjekovo sudjelovanje, bez obzira na način ulaganja ponuda;
- q) pružanje internetskih usluga prodaje ulaznica s područja kulture, umjetnosti, sporta, znanosti, obrazovanja, zabave ili sličnih usluga rezerviranih putem interneta;
- r) smještaj, najam osobnih vozila, usluge restorana, putničkog prijevoza ili slične usluge rezervirane putem interneta.“

Ovdje valja spomenuti da je Središnji ured Porezne uprave RH dana 22.12.2020. godine izdao službeno mišljenje⁶ da se **organizacija virtualnih i online konferencija, seminara i raznih radionica smatra učenjem na daljinu, odnosno elektronički obavljenim uslugama:**

„Mjestom obavljanja usluga pristupa kulturnim, umjetničkim, sportskim, znanstvenim, obrazovnim, zabavnim i sličnim događanjima kao što su izložbe i sajmovi te pomoćnih usluga u vezi s tim pristupom, obavljenih poreznom obvezniku, smatra se prema članku 21. stavku 1. Zakona o PDV-u mjesto gdje se ta događanja stvarno odvijaju.

Člankom 26. stavkom 1. Zakona o PDV-u propisano je da se mjestom obavljanja telekomunikacijskih usluga, usluga radijskog i televizijskog emitiranja te elektronički obavljenih usluga osobi koja nije porezni obveznik smatra mjesto gdje ta osoba ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište.

Elektronički obavljenim uslugama u smislu Zakona o PDV-u, između ostalog smatra se učenje na daljinu što je propisano člankom 26. stavkom 7. Zakona o PDV-u.

Prema tome, mišljenja smo da se online konferencije, seminari i razne radionice smatraju učenjem na daljinu, odnosno elektronički obavljenim uslugama u smislu članka 26. stavka 7. Zakona o PDV-u.

Stoga, ako se u konkretnom slučaju elektronički obavljena usluga obavlja poreznom obvezniku sa sjedištem u inozemstvu radi se o usluzi za koju se u skladu s člankom 17. stavkom 1. Zakona o PDV-u mjestom obavljanja smatra mjesto sjedišta poreznog obveznika primatelja usluge.“

6. Prodaja dobara na daljinu

Definicije prodaje dobara na daljinu dane su stavkom 11) članka 7. Zakona o PDV-u. U tom stavku, razlikuje se pojam „prodaje dobara na daljinu unutar Europske unije“ i „prodaje dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja“.

Tako se u točki 1. 11) stavka članka 7. Zakona „**prodaja dobara na daljinu unutar Europske unije**“ određuje kao isporuka dobara koju otprema ili prevozi isporučitelj ili druga osoba za njegov račun, uključujući kada isporučitelj neizravno sudjeluje u prijevozu ili otpremi dobara, iz države članice koja nije država članica u kojoj otprema ili prijevoz kupcu završava, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

5 Neven Baica, mag. oec.: Posebni postupci u OSS sustavu, Računovodstvo i porezi u praksi 4/2022

6 Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, Klasa: 410-19/20-02/249, Urbroj: 513-07-21-01/20-2, 22.12.2020.



a) isporuka dobara obavlja se poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a čije stjecanje dobara unutar Europske unije ne podliježe plaćanju PDV-a u skladu s člankom 5. stavkom 1. ovoga Zakona, ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije porezni obveznik i b) isporučeno dobro nije novo prijevozno sredstvo niti dobro koje isporučitelj ili druga osoba za njegov račun sastavlja ili postavlja s ili bez probnog rada.

U točki 2. stavka 11) članka 7. Zakona, „**prodaja dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja**” je isporuka dobara koju otprema ili prevozi isporučitelj ili druga osoba za njegov račun, uključujući kada isporučitelj neizravno sudjeluje u prijevozu ili otpremi dobara, iz trećeg područja ili treće zemlje kupcu u državi članici, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti: a) isporuka dobara obavlja se poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a čije stjecanje dobara unutar Europske unije ne podliježe plaćanju PDV-a u skladu s člankom 5. stavkom 1. ovoga Zakona, ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije porezni obveznik i b) isporučeno dobro nije novo prijevozno sredstvo niti dobro koje isporučitelj ili druga osoba za njegov račun sastavlja ili postavlja s ili bez probnog rada.

Mjesto isporuke dobara s prijevozom prema općem pravilu iz članka 13. Zakona o PDV-u jest:

- za dobra koja otprema ili prevozi isporučitelj, kupac ili treća osoba, mjesto gdje se dobra nalaze na početku otpreme ili prijevoza do kupca,
- za dobra koja se otpremaju ili prevoze iz trećeg područja ili treće zemlje, mjestom isporuke koju obavi uvoznik kao i mjestom bilo koje naknadne isporuke tih dobara smatra se država članica uvoza.

Za **prodaju dobara na daljinu** propisane su iznimke od tog općeg pravila, u stavku 3) Zakona:

- a) mjestom isporuke za **prodaju dobara na daljinu unutar Europske unije** smatra se **mjesto gdje se dobra nalaze u trenutku u kojem otprema ili prijevoz dobara kupcu završava**,
- b) mjestom isporuke za **prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja u državu članicu u kojoj ne završava otprema ili prijevoz dobara** smatra se **mjesto gdje se dobra nalaze u trenutku u kojem otprema ili prijevoz dobara kupcu završava**,
- c) smatra se da mjesto isporuke za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja nalazi u državi članici u kojoj otprema ili prijevoz dobara kupcu završava ako se PDV na ta dobra mora prijaviti prema posebnom postupku iz članka 125.ha do 125.hk ovoga Zakona.

7. Prag od 77.000,00 kuna

Izmjenama poreznih propisa koje su stupile na snagu 01. srpnja 2021. godine izbrisane su dotadašnje odredbe o iznosu praga za isporuke dobara na daljinu. Iznos praga do tada je samostalno propisivala svaka država članica EU, a u Republici Hrvatskoj je iznosio 270.000,00 kuna. Odredbama koje su stupile na snagu 01. srpnja 2021. uveden je za sve države EU jedinstveni prag od 10.000,00 EUR, a on se odnosi na ukupnu vrijednost isporuka dobara na daljinu i ukupnu vrijednost isporuka telekomunikacijskih usluga, usluga radio i TV emitiranja te elektronički obavljenih usluga osobama u drugim državama članicama EU, koje nisu porezni obveznici.

U hrvatskom Zakonu o PDV-u prag je propisan člankom 26.a stavkom 1) točkom c), gdje je određeno da se spomenute vrste isporuka do **godišnjeg iznosa od 77.000,00 kuna** oporezuju u Republici Hrvatskoj, a **po prelasku praga mjesto oporezivanja postaje država članica potrošnje, odnosno ona u kojoj osoba primatelj usluga**

koja nije porezni obveznik ima prebivalište ili mjesto gdje se dobra nalaze u trenutku u kojem otprema ili prijevoz dobara kupcu završava.

Za izračun praga uzima se ukupna vrijednost isporuka iz članka 26. te članka 13.3) a) unutar kalendarske godine, u svim zemljama članicama EU zajedno.



ističemo...

U iznos praga od 77.000,00 kuna (ostale zemlje EU iznos od 10.000,00 EUR) ulaze vrijednosti isporuka:

- 1) Telekomunikacijskih usluga, usluga radio i TV emitiranja i elektronički obavljenih usluga, iz članka 26. Zakona o PDV-u, i
- 2) Prodaja dobara na daljinu unutar EU, iz članka 13. stavka 3) točke a) Zakona o PDV-u.

Bitno je naglasiti da u izračun praga ne uključujemo ostale usluge (bez obzira što se još neke vrste usluga mogu prijavljivati putem OSS sustava).

U slučaju prelaska praga, već sama isporuka kojom je prag prijeđen oporezivat će se prema mjestu prebivališta primatelja usluge odnosno mjestu gdje završava otprema ili prijevoz dobara. Osim predaje obrasca e-trgovina, hrvatski porezni obveznik isporučitelj mora odabrati način putem kojeg će prijavljivati isporuke u druge države članice:

- može se **registrirati za potrebe PDV-a u svakoj državi članici EU u kojoj je mjesto oporezivanja njegovih isporuka**. Tada će za ove isporuke morati predavati PDV prijave pojedinačno u svakoj od tih država članica te izdavati račune prema poreznim propisima države u kojoj je mjesto oporezivanja određene isporuke, ili
- može se odlučiti na **korištenje sustava OSS (One Stop Shop)**, čime **na jednom mjestu može podnijeti prijavu PDV za isporuke u svim državama članicama EU odjednom**. Nastavit će izdavati račune prema hrvatskim propisima, no na njima će obračunavati PDV po stopama propisanim u zemljama članicama gdje je mjesto oporezivanja. Više o podnošenju prijave u OSS sustavu nalazi se u jednom od slijedećih poglavlja.

Konačno, porezni obveznik sukladno članku 26.a stavak 3) Zakona, može odabrati određivanje mjesta isporuke u skladu s člankom 13. stavkom 3) točkom a) i člankom 26. ovoga Zakona, odnosno, **može odustati od praga od 77.000,00 kuna i to ga obvezuje na razdoblje od dvije kalendarske godine.**

7.1. Prag od 77.000,00 kuna vrijedi i za male porezne obveznike

Mali porezni obveznik jest pravna osoba sa sjedištem, stalnom poslovnom jedinicom, odnosno fizička osoba s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu, čija vrijednost isporuka dobara ili obavljenih usluga u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini nije bila veća od 300.000,00 kuna, sukladno članku 90. stavku 1) Zakona.

Posebnost malog poreznog obveznika jest da je obavezan platiti PDV koji mu na svoje isporuke zaračunaju drugi porezni obveznici, ali nema pravo na odbitak pretporeza sa tih računa te na svojim računima ne obračunava PDV, već stavlja napomenu da PDV nije obračunat temeljem članka 90. stavka 2) Zakona o PDV-u.

Kada mali porezni obveznik po osnovi isporuka telekomunikacijskih usluga, usluga radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuka dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici prijeđe prag od 77.000,00 kuna propisan člankom 26.a stavak 1) točkom c), on i dalje **ostaje mali porezni obveznik**, međutim, kao i ostali porezni obveznici obavezan je *u roku od 8 dana predati Poreznoj upravi obrazac e-trgovina i već prilikom isporuke kojom prelazi ukupnu vrijednost spomenutih isporuka od 77.000,00 kuna obavezan je zaračunati PDV po stopi propisanoj u državi članici potrošnje* gdje je mjesto oporezivanja odnosno usluge ili mjesto u kojem otprema ili prijevoz dobara završava.

Ukoliko se ne odluči za primjenu OSS-a, obavezan je registrirati se za PDV u svakoj državi članici potrošnje te izdavati račune i podnositi prijave PDV-a prema poreznim propisima te države.

Službeno mišljenje Porezne uprave RH, Središnjeg ureda, Klasa 410-19/21-02/228 od 22.07.2021. godine potvrđuje da **mali porezni obveznici i prelaskom praga od 77.000,00 kuna mogu zadržati svoj status malog poreznog obveznika te da i pored toga imaju pravo na pristup, registraciju i korištenje OSS sustava. Preduvjet za to jest ishođen PDV identifikacijski broj.**

8. OSS sustav

Postojanje OSS sustava zasniva se na pojednostavljenju poreznog postupka prijave PDV-a za porezne obveznike koji pružaju usluge čije je mjesto oporezivanja u državi članici gdje osoba primatelj koja nije porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište ili isporučuju dobra na daljinu osobama u EU koje nisu porezni obveznici.

Prethodnik OSS sustava bio je sustav MOSS (Mini One Stop Shop), koji je poreznim obveznicima stavljen na raspolaganje 01. siječnja 2015. godine, kako bi jednostavnije ispunjavali svoje obveze vezane za PDV u različitim državama članicama Europske unije. MOSS bio je dizajniran isključivo za prijavu telekomunikacijskih usluga, usluga radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljenih usluga. Obzirom da se ovakvo rješenje na razini Europske unije pokazalo vrlo praktično i uspješno, izmjenama poreznih propisa od 01. srpnja 2021. godine dotadašnji MOSS (Mini One Stop Shop) postao je **OSS (One Stop Shop)** te je njegova primjena proširena sa isporuka telekomunikacijskih, usluga radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljenih usluga i na isporuke dobara na daljinu te ostale usluge iz članka 16. do 26. Zakona o PDV-u, kad im je mjesto oporezivanja u državi potrošnje ili gdje završava otprema ili prijevoz prodanih dobara na daljinu.

Primjena OSS sustava nije obavezna, već predstavlja mogućnost za koju se porezni obveznici mogu odlučiti umjesto registracije za potrebe PDV-a u jednoj ili više različitih država članica EU. Povrh toga, korištenjem OSS-a, hrvatski porezni obveznik može nastaviti sastavljati i izdavati račune za dobra i usluge prema hrvatskim poreznim propisima, ali uz primjenu stope PDV-a na snazi u državi članici primatelja. To je dodatno olakšanje poreznim obveznicima, koji tako mogu izbjeći ne samo pojedinačne registracije za PDV u drugim državama članicama, već i sastavljanje računa prema poreznim propisima drugih zemalja članica i predavanje prijave PDV u više država članica.

Primjenom OSS sustava, porezni obveznik iz Republike Hrvatske može iz Hrvatske **odjednom ispuniti svoje obveze PDV-a u svim državama članicama EU**. Porezni obveznik može podnijeti prijavu PDV-a za isporuke putem OSS-a na jednom mjestu, odakle se podaci iz prijave prosljeđuju informacijskim sustavima država članica potrošnje.

Porezni obveznik koji se koristi sustavom OSS izdaje račune sa obračunatim PDV-om države članice, no ne uvrštava ih u knjigu I-RA. Ulazni računi koje taj hrvatski poduzetnik primi uvrštavaju se u knjigu U-RA i na njih ostvaruje pravo na pretporez.

Zakonom o PDV-u u člancima 119. do 125.hp regulirana su **četiri posebna postupka oporezivanja:**

- 1) *Posebni postupak oporezivanja za usluge koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar EU;*
- 2) *Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu unutar EU-a, za isporuke dobara unutar države članice koje obavljaju elektronička sučelja koja omogućuju te isporuke i za usluge koje isporučuju porezni obveznici sa sjedištem unutar EU-a, ali bez sjedišta u državi članici potrošnje,*
- 3) *Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja,*
- 4) *Posebni postupak za prijavu i plaćanje PDV-a na uvoz.*

9. Registracija u sustav OSS

Registracija u sustav OSS vrši se na Internet stranici Porezne uprave RH.

Tuzemni porezni obveznik koji želi primjenjivati sustav OSS sam treba podnijeti zahtjev za registracijom, uz popunjen obrazac sa svim potrebnim podacima relevantnim za registraciju korisnika.

Nakon završene procedure predaje zahtjeva za registracijom, podaci i zahtjev prosljeđeni su elektronskim putem nadležnoj službi Porezne uprave, koja po pregledu zahtjeva može poreznom obvezniku odobriti registraciju u sustav OSS ili je odbiti. Ako je registracija odobrena, porezni obveznik kao novi korisnik sustava OSS putem elektroničke pošte bit će o tome obaviješten i primiti korisničko ime i lozinku.

Ovisno o vrsti poreznog obveznika i transakcijama koje on obavlja, postoje četiri tipa registracija:

- 1) OSS UNION SHEMA – koristi se za prodaju dobara na daljinu unutar Europske unije, za isporuke dobara unutar države članice koje obavljaju elektronička sučelja koja omogućuju te isporuke i za usluge koje isporučuju porezni obveznici sa sjedištem unutar EU-a, ali bez sjedišta u državi članici potrošnje. Registraciji se može pristupiti na Internet stranici: <https://eusustavi.porezna-uprava.hr/wps/portal/Home/OSS/Registration/union>
- 2) OSS NON-UNION SHEMA – koristi se za pružanje usluga koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar EU. Registraciji se može pristupiti na Internet stranici: <https://eusustavi.porezna-uprava.hr/wps/portal/Home/OSS/Registration/nonunion>
- 3) OSS IMPORT SHEMA – koristi se za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja. Pristup registraciji nalazi se na Internet stranici <https://eusustavi.porezna-uprava.hr/wps/portal/Home/OSS/Registration/import>
- 4) POSREDNIK U OSS IMPORT SHEMA – za registraciju kod uloge posrednika za posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja. Registraciji se pristupa na Internet stranici: <https://eusustavi.porezna-uprava.hr/wps/portal/Home/OSS/Registration/intermediary>

Jedan porezni obveznik može se registrirati u jednu ali i u više shema, ovisno o vrsti njegovih isporuka u okviru OSS sustava i o vrsti samog poreznog obveznika.

Po samoj registraciji, porezni obveznik registriran u Union shemi koristi PDV identifikacijski broj koji mu je dodijelila njegova država članica koja ga je registrirala u OSS, dok korisnici Non-Union she-





me i Import sheme dobivaju poseban PDV identifikacijski broj koji za Non-Union shemu dobiva predznak EU (EUXXXXXXXXXXX), a za Import shemu predznak je IM (IMXXXXXXXXXX) za poreznog obveznika, a IN za posrednika (INXXXXXXXXXX).

Porezni obveznik bit će registriran u OSS sustavu od prvog dana tromjesečja koje slijedi nakon tromjesečja u kojem je podnio zahtjev za registraciju, ako se radi o shemama Union i Non-Union. U određenim slučajevima, kad porezni obveznik isporučuje robu ili usluge puno prije početka slijedećeg tromjesečja, moći će koristiti Union i/ili Non-Union shemu od datuma prve isporuke, ako do najkasnije desetog dana mjeseca koji slijedi pošalje obavijest hrvatskoj Poreznoj upravi da je počeo koristiti sustav.

Za Import shemu, datum stupanja na snagu je onaj kad je poreznom obvezniku ili njegovom posredniku dodijeljen PDV identifikacijski broj za korištenje Import sheme unutar OSS sustava.

O samom OSS sustavu možete doznati više u članku mag. oec. Nevena Baice „Posebni postupci u OSS sustavu“, objavljenom u „RiPup“-u broj 4 iz 2022. godine.

10. Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu unutar EU, za isporuke dobara unutar države članice koje obavljaju elektronička sučelja koja omogućuju te isporuke i za usluge koje isporučuju porezni obveznici za sjedištem unutar EU, ali bez sjedišta u državi članici potrošnje

Posebni postupak oporezivanja dobara na daljinu unutar EU, za isporuke dobara unutar države članice koje obavljaju elektronička sučelja koja omogućuju te isporuke i za usluge koje isporučuju porezni obveznici sa sjedištem unutar EU, ali bez sjedišta u državi članici potrošnje, propisan je Zakonom o PDV-u, člancima 125.a do 125.h.



ističemo...

Hrvatski porezni obveznici koristit će ovaj posebni postupak kad se radi o prodaji dobara na daljinu unutar EU i pružanju usluga iz članka 26., relevantnih za prelazak praga od 77.000,00 kuna, ali i ostalih usluga iz članka 16. do 25. kada se obavljaju osobama iz EU koje nisu porezni obveznici.

Prilikom registracije u OSS sustav, ako se želi registrirati za ovaj posebni postupak, porezni obveznik treba predati zahtjev za registraciju u OSS UNION shemu, kako je opisano u prethodnom poglavlju.

Za potrebe ovog posebnog postupka, **porezni obveznik koji nema sjedište u državi članici potrošnje**, jest porezni obveznik koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na području Europske unije, ali nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište niti uobičajeno boravište na području države članice potrošnje.

Država članica prijave je ona u kojoj porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, a ako nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište na području Europske unije, tada je to država članica u kojoj ima stalnu poslovnu jedinicu. Ako obveznik

koji nema sjedište, prebivalište niti uobičajeno boravište na području Europske unije i u Europskoj uniji ima više od jedne stalne poslovne jedinice, država članica prijave jest ona sa stalnom poslovnom jedinicom koju porezni obveznik navede kao državu u kojoj će primjenjivati posebni postupak oporezivanja i ta ga odluka obvezuje na primjenu posebnog postupka oporezivanja u tekućoj kalendarskoj godini i tijekom slijedeće dvije kalendarske godine.

Kada porezni obveznik nema sjedište, prebivalište, uobičajeno boravište ni stalnu poslovnu jedinicu na području Europske unije, država članica prijave jest država članica u kojoj započinje otprema ili prijevoz dobara. Ako otprema ili prijevoz dobara započinje u više država članica, porezni obveznik navodi koja je od tih država članica država članica prijave i ta ga odluka obvezuje u tekućoj kalendarskoj godini te tijekom dvije slijedeće kalendarske godine.

Država članica potrošnje je u slučaju obavljanja usluga, država članica za koju se smatra da se u njoj obavlja usluga u skladu s člancima 16. do 26. Zakona, u slučaju prodaje dobara na daljinu unutar Europske unije to je država članica u kojoj završava otprema ili prijevoz dobara kupcu.

Kada isporuke dobara obavlja porezni obveznik koji omogućuje te isporuke u skladu s člankom 7.b stavkom 2) ovoga Zakona (putem uporabe elektroničkog sučelja), pri čemu otprema ili prijevoz dobara počinje i završava u istoj državi članici, ta država članica.

10.1. Primjena posebnog postupka

Ovaj posebni postupak može primjenjivati:

- Porezni obveznik koji prodaje dobra na daljinu unutar Europske unije,
- Porezni obveznik koji omogućuje isporuku dobara u skladu s člankom 7.b) stavkom 2) Zakona (putem elektroničkog sučelja), a otprema i prijevoz isporučenih dobara počinje i završava u istoj državi članici,
- Porezni obveznik koji nema sjedište u državi članici potrošnje i obavlja usluge osobi koja nije porezni obveznik.

10.2. Elektronička sučelja (portali)

Člankom 7.b Zakona, u stavku 2) određeno je da kad porezni obveznik **putem uporabe elektroničkog sučelja (portala)**, kao što je mjesto trgovanja, platforma, portal ili slično sredstvo, omogućuje isporuku dobara unutar Europske unije od strane poreznog obveznika koji nema sjedište unutar Europske unije osobi koja nije porezni obveznik, smatra se da je porezni obveznik koji omogućuje isporuku isporučitelj.

Elektroničko sučelje (portal) se ne smatra isporučiteljem kada omogućuje isporuku dobara na daljinu unutar Europske unije ili isporuku usluga osobama koje nisu porezni obveznici od strane poreznog obveznika koji ima sjedište, prebivalište, uobičajeno boravište ili stalnu poslovnu jedinicu na području Europske unije.

Sukladno članku 30.a Zakona, oporezivi događaj za isporuku dobara koju obavlja porezni obveznik za kojeg se smatra da je isporučitelj u skladu sa člankom 7.b Zakona, kao i oporezivi događaj za isporuku dobara tom poreznom obvezniku te obveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku prihvaćanja plaćanja.

10.3. Prijava Poreznoj upravi za primjenu posebnog postupka oporezivanja

Porezni obveznik koji je kao državu članicu prijave odabrao Republiku Hrvatsku, mora Poreznoj upravi **elektroničkim putem prijaviti početak i prestanak svoje djelatnosti u okviru posebnog**

postupka oporezivanja ili promjenu te djelatnosti na način da više ne ispunjava uvjete za primjenu posebnog postupka oporezivanja. Pri prijavi koristi svoj PDV identifikacijski broj.

Kako je i spomenuto u prethodnom poglavlju, u slučaju odobrenja korištenja sustava OSS, Porezna uprava o tome u roku od 8 dana od predahe zahtjeva obavještava putem elektroničke pošte i dostavlja korisničko ime i zaporku. Ako odbije zahtjev, Porezna uprava o tome će poreznog obveznika obavijestiti putem pošte u roku od 8 dana.

Pojedini osnovni podaci o poreznom obvezniku korisniku sustava mogu se mijenjati i o tome porezni obveznik mora na vrijeme izvijestiti Poreznu upravu.

10.4. Brisanje iz evidencije

Člankom 125.d Zakona propisuje se kada će Porezna uprava izbrisati iz evidencije korisnika poreznog obveznika:

- kada podnese obavijest da više ne obavlja isporuke dobara i usluga obuhvaćene ovim posebnim postupkom oporezivanja,
- ako se na drugi način može pretpostaviti da je njegova oporeziva djelatnost prestala,
- više ne ispunjava uvjete za primjenu posebnog postupka oporezivanja,
- ako ne postupa u skladu s odredbama posebnog postupka oporezivanja.

10.5. Podnošenje prijave PDV

Podnošenje prijave PDV-a unutar sheme u OSS sustavu uređeno je člankom 125.e Zakona o PDV-u.

Za svako kalendarsko tromjesečje porezni obveznik mora podnijeti prijavu do zadnjeg dana mjeseca koji slijedi nakon protoka tromjesečja, bez obzira je li u tom tromjesečju o kojem se izvještava obavljao isporuke dobara i usluga obuhvaćenih posebnim postupkom. U prijavi navodi svoj PDV ID broj.

Prijava se popunjava na način da se za svaku pojedinu državu članicu za isporuke izvršene tijekom tromjesečja navodi:

- ukupna vrijednost bez PDV-a
- stope PDV-a koje se primjenjuju;
- ukupni iznos pripadajućeg PDV-a po stopama,
- ukupni PDV

Ovi iznosi iskazuju se po slijedećim vrstama isporuka:

- prodaja dobara na daljinu unutar Europske unije,
- isporuke dobara u skladu s člankom 7.b stavkom 2) ovoga Zakona, ako otprema ili prijevoz tih dobara počinje i završava u istoj državi članici,
- obavljanje usluga,
- izmjene koje se odnose na prethodna razdoblja oporezivanja, iz stavka 8) članka 125.e

Ako se dobra otpremaju ili prevoze iz druge države članice, prijava PDV-a za posebni postupak oporezivanja uključuje i PDV identifikacijski broj ili referentni porezni broj koji dodjeljuje svaka država članica iz koje se ta dobra otpremaju ili prevoze.

U slučaju izmjene ranije podnesene PDV prijave za posebni postupak oporezivanja, izmjene se uključuju u slijedeću prijavu u roku od tri godine od propisanog roka podnošenja prijave za određeno razdoblje. Prilikom izmjene određene prijave, navodi se država članica potrošnje, razdoblje oporezivanja i iznos PDV-a koji se mijenja.

10.6. Plaćanje PDV-a

Prema članku 125.f, porezni obveznik koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja mora platiti PDV prilikom podnošenja prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, pozivajući se na odgovara-

jući referentni broj prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja, a najkasnije do roka za podnošenje te prijave.

10.7. Pravo na odbitak pretporeza

Porezni obveznik nema pravo na odbitak pretporeza u državi članici potrošnje, no ondje može zatražiti povrat PDV-a u skladu s postupkom povrata PDV-a poreznim obveznicima sa sjedištem u drugoj državi članici (VAT refund). U slučaju da se mora registrirati za potrebe PDV-a u državi članici potrošnje za isporuke koje nisu obuhvaćene posebnim postupkom oporezivanja, ima pravo na odbitak pretporeza za isporuke obuhvaćene posebnim postupkom u prijavi PDV-a.

10.8. Vođenje evidencija i čuvanje podataka

O transakcijama obuhvaćenima posebnim postupkom oporezivanja porezni obveznik mora voditi posebnu evidenciju, kako bi porezno tijelo države potrošnje moglo pratiti i provjeriti točnost informacija iskazanih u prijavi PDV.

Evidencija se vodi u elektroničkom obliku i na zahtjev mora biti dostavljena kako poreznom tijelu države potrošnje, tako i Poreznoj upravi RH.

Podatke iz evidencije i prijave PDV-a porezni obveznik je dužan čuvati 10 godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Evidencija o transakcijama obuhvaćenim posebnim postupkom oporezivanja, sukladno Provedbenoj uredbi Vijeća (EU) 2019/2026, treba sadržavati slijedeće podatke:

- državu članicu potrošnje u koju se dobra ili usluge isporučuju,
- vrstu usluga ili opis i količinu isporučenih dobara,
- datum isporuke dobara ili usluga,
- poreznu osnovicu uz naznaku upotrijebljene valute,
- sva naknadna povećanja ili smanjenja porezne osnovice,
- primijenjenu stopu PDV-a,
- iznos PDV-a koji je potrebno uplatiti uz naznaku upotrijebljene valute,
- datum i iznos zaprimljenih uplata,
- sve predujmove uplaćene prije isporuke dobara ili usluga,
- ako je izdan račun, informacije koje sadržava,
- kada su posrijedi usluge, informacije upotrijebljene za određivanje mjesta gdje kupac ima poslovni nastan ili stalnu adresu ili uobičajeno boravište te, kada su posrijedi dobra, informacije upotrijebljene za određivanje mjesta gdje otprema ili prijevoz dobara kupcu počinje ili završava,
- bilo kakav dokaz o mogućem povratu dobara, uključujući poreznu osnovicu i primijenjenu stopu PDV-a.

Člankom 78., stavkom 1) točkom 2. Zakona o PDV-u, propisano je da porezni obveznik koji primjenjuje ovaj postupak ne mora izdavati račun za isporuke dobara na daljinu unutar EU, međutim, kako o isporukama treba voditi evidenciju i proknjižiti ih u knjigovodstvenim evidencijama, preporučljivo je izdavati račune. Povrh toga, obveza izdavanja računa propisana je Općim poreznim zakonom.

11. Posebni postupak oporezivanja za usluge koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar EU

Posebni postupak oporezivanja za usluge koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar Europske unije propisan je **člancima 119. do 125. Zakona o PDV-u**.





Porezni obveznik koji nema sjedište na području Europske unije jest onaj koji nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na području Europske unije.

Država članica prijave je država članica koju izabere porezni obveznik koji nema sjedište na području Europske unije kako bi u njoj prijavio početak obavljanja svoje djelatnosti kao poreznog obveznika na području Europske unije.

Država članica potrošnje je država članica za koju se smatra da se u njoj obavlja usluga u skladu s člancima 16. do 26. Zakona o PDV-u.

Ovaj posebni postupak primjenjuje se **na usluge iz članaka 16. do 26. Zakona o PDV-u, koje porezni obveznik bez sjedišta na području Europske unije obavi na području Europske unije osobama koje nisu porezni obveznici a koje imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u bilo kojoj državi članici.**

Vrste usluga koje se najčešće prijavljuju putem ovog posebnog postupka jesu:

- usluge u vezi s nekretninama,
- usluge prijevoza,
- telekomunikacijske usluge, usluge radijskog i televizijskog emitiranja te elektronički obavljene usluge,
- usluge pristupa kulturnim, sportskim, zabavnim, i edukativnim priredbama i događajima,
- iznajmljivanje prijevoznih sredstava

11.1. Prijava Poreznoj upravi za primjenu posebnog postupka oporezivanja

Porezni obveznik koji nema sjedište na području Europske unije, a koji za državu članicu prijave izabere Republiku Hrvatsku, mora Poreznoj upravi elektroničkim putem prijaviti početak i prestanak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika ili promjenu djelatnosti na način da više ne ispunjava uvjete za primjenu posebnog postupka oporezivanja. Porezna uprava Republike Hrvatske poreznom obvezniku dodijelit će pojedinačni identifikacijski broj sa predznakom EU (EUXXXXXXXXXXX) i o tome ga izvijestiti elektroničkim putem.

Prilikom podnošenja prijave, porezni obveznik bez sjedišta na području Europske unije mora navesti slijedeće podatke:

- ime i prezime (naziv)
- poštansku adresu,
- elektroničku adresu,
- uključujući internetske stranice,
- nacionalni porezni broj ako ga ima i
- izjavu da na području Europske unije nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište.

O svim promjenama podataka porezni obveznik treba na vrijeme obavijestiti Poreznu upravu.

11.2. Brisanje iz evidencije

Porezna uprava Republike Hrvatske izbrisat će iz evidencije poreznih obveznika onog poreznog obveznika koji je do tada primjenjivao posebni postupak iz članaka 119. do 125. Zakona, ako:

- podnese obavijest da više ne obavlja usluge obuhvaćene posebnim postupkom oporezivanja usluga koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar Europske unije,
- se na drugi način može pretpostaviti da je njegova oporeziva djelatnost prestala,
- više ne ispunjava uvjete za primjenu posebnog postupka oporezivanja,
- ne postupa u skladu s odredbama posebnog postupka oporezivanja.

11.3. Podnošenje prijave PDV-a

Porezni obveznik registriran za posebni postupak oporezivanja za usluge koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar EU obvezan je za svako kalendarsko tromjesečje podnijeti prijavu PDV-a do zadnjeg dana mjeseca koji slijedi nakon isteka tromjesečja o kojem se izvještava. Prijava se podnosi za poseban postupak oporezivanja, neovisno o tome je li porezni obveznik u tom tromjesečju obavljao oporezive isporuke obuhvaćene posebnim postupkom ili ne.

Prema članku 122. stavku 2) Zakona, u PDV prijavi porezni obveznik mora navesti svoj identifikacijski broj koji mu je dodijelila Porezna uprava i za svaku državu članicu potrošnje u kojoj treba platiti PDV:

- ukupnu vrijednost obavljenih usluga obuhvaćenih ovim posebnim postupkom, bez PDV-a,
- ukupan iznos pripadajućeg PDV-a po stopama,
- stope PDV-a koje se primjenjuju, i
- ukupan iznos PDV-a koji treba platiti.

U slučaju izmjene podnesene prijave PDV-a, izmjene se uključuju u slijedeću prijavu u roku od tri godine od propisanog roka iz stavka 1) ovoga članka. U toj prijavi navodi se država članica potrošnje, razdoblje oporezivanja i iznos PDV-a koji se mijenja.

11.4. Plaćanje PDV-a

Porezni obveznik dužan je uplatiti iznos svoje obveze PDV-a po prijavi prilikom podnošenja PDV-a za posebni postupak, a najkasnije do roka propisanog do podnošenje te prijave.

11.5. Odbitak pretporeza

Prema članku 124. Zakona, porezni obveznik u ovom postupku oporezivanja, a nema sjedište u Europskoj uniji nema pravo na odbitak pretporeza prema odredbama članka 58. Zakona, odnosno članka 168. Direktive Vijeća 2006/112/EZ.

Spomenuti porezni **obveznik ima pravo na povrat PDV-a prema odredbama članka 67. Zakona**, odnosno, članka 2. stavka 1. Trinaeste Direktive Vijeća 86/560/EEZ i tada se **ne primjenjuje se uvjet uzajamnosti**.

Tek u slučaju da se porezni obveznik registrirao za PDV u Republici Hrvatskoj po osnovi neke druge djelatnosti koja nije obuhvaćena posebnim postupkom, imao bi pravo na odbitak pretporeza u vezi s oporezivom djelatnošću koja je obuhvaćena ovim posebnim postupkom putem prijave PDV-a iz članka 85. ovog Zakona, odnosno prijave PDV-a za redovni postupak oporezivanja.

11.6. Vođenje evidencija i čuvanje podataka

Porezni obveznik mora voditi **evidenciju o transakcijama obuhvaćenim ovim posebnim postupkom**, kako bi poreznom tijelu države članice potrošnje omogućio provjeru ispravnosti prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja. Ta se evidencija vodi u elektroničkom obliku i na zahtjev mora biti stavljena na raspolaganje Poreznoj upravi Republike Hrvatske i poreznom tijelu države članice potrošnje. Podaci se čuvaju 10 godina od završetka godine u kojoj su transakcije obavljene.

Evidencija o transakcijama obuhvaćenim ovim postupkom treba sadržavati:

- državu članicu potrošnje u koju se usluga isporučuje,
- vrstu usluge,
- datum isporuke usluge
- poreznu osnovicu uz naznaku upotrijebljene valute,

- sva naknadna povećanja i smanjenja porezne osnovice,
- primijenjenu stopu PDV-a,
- iznos PDV-a koji je potrebno uplatiti uz naznaku upotrijebljene valute,
- datum i iznos zaprimljenih uplata,
- sve predujmove uplaćene prije isporuke usluge,
- ako je izdan račun, informacije koje sadrži račun,
- informacije upotrijebljene za određivanje mjesta gdje kupac ima poslovni nastan ili stalnu adresu ili uobičajeno boravište.

12. Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja

Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja – **IOSS (Import One Stop Shop)** reguliran je člancima 125.hn do 125.hk Zakona o PDV-u i obuhvaća samo dobra u pošiljkama čija unutarnja vrijednost nije veća od 1.135,00 kuna (cca 150,00 EUR), uz iznimku dobara koja podliježu trošarinama.

Za ovaj posebni postupak ne primjenjuje se prag isporuke.

Smisao IOSS-a jest da **porezni obveznik koji prodaje dobra za računa kupcu i PDV u zemlji potrošnje, a da pri uvozu pošiljka bude oslobođena PDV-a** pod uvjetom da porezni obveznik pri carinjenju predoči vrijedeći IOSS identifikacijski broj. U slučaju da porezni obveznik uvoznik pri uvozu ne predoči vrijedeći IOSS broj ili uopće nije registriran za posebni postupak oporezivanja, tada će PDV morati biti plaćen pri samom uvozu (od strane krajnjeg primatelja dobara).

Porezni obveznik koji nema sjedište u Europskoj uniji jest onaj koji nema sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište na području Europske unije.

Posrednik jest osoba sa sjedištem u Europskoj uniji koju imenuje porezni obveznik koji prodaje dobra na daljinu uvezena iz trećih područja ili trećih zemalja kao osobu odgovornu za plaćanje PDV-a i za ispunjavanje obveza u vezi s ovim posebnim postupkom u ime i za račun poreznog obveznika.

Država članica prijave može biti:

- ako porezni obveznik nema sjedište u Europskoj uniji, država članica u kojoj se odlučiti prijaviti,
- ako porezni obveznik ima sjedište izvan Europske unije, ali u njoj ima jednu ili više stalnih poslovnih jedinica, to će biti država članica sa stalnom poslovnom jedinicom za koju porezni obveznik naznači da će se u njoj koristiti ovim posebnim postupkom, a ta ga odluka obvezuje u tekućoj kalendarskoj godini i tijekom dvije slijedeće kalendarske godine,
- ako porezni obveznik ima sjedište poslovanja u državi članici, ta država članica,
- ako posrednik ima sjedište poslovanja u državi članici, ta država članica,
- ako posrednik ima sjedište poslovanja izvan Europske unije, ali u njoj ima jednu ili više stalnih poslovnih jedinica, država članica sa stalnom poslovnom jedinicom za koju posrednik naznači da će se u njoj koristiti ovim posebnim postupkom, a ta ga odluka obvezuje u tekućoj kalendarskoj godini i tijekom dvije slijedeće kalendarske godine.

Država članica potrošnje jest država članica u kojoj završava isporuka ili prijevoz kupcu.

12.1. Primjena posebnog postupka

Posebni postupak za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja mogu primjenjivati svi porezni obveznici, bez obzira imaju li poslovni nastan, sjedište ili prebivalište unutar Europske unije ili ne, pod uvjetom da porezni obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili poslovnim nastanom imenuju posrednika. Posrednik mora imati sjedište, prebivalište ili poslovni nastan unutar Europske unije i porezni obveznik iz treće zemlje imenuje ga kao odgovornog za ispunjavanje poreznih obveza u vezi s posebnim postupkom oporezivanja za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja.

Pojedini porezni obveznik ne može istodobno imenovati više od jednog posrednika.

12.2. Nastanak porezne obveze

Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju u trenutku isporuke, a smatra se da su dobra isporučena u trenutku prihvaćanja plaćanja.

12.3. Prijava poreznoj upravi za primjenu posebnog postupka

Porezni obveznik koji se odluči za primjenu ovog postupka ili posrednik koji djeluje za njegov račun moraju Poreznoj upravi elektroničkim putem prijaviti početak i prestanak svoje djelatnosti ili promjenu te djelatnosti na način da više ne ispunjavaju uvjete za primjenu posebnog postupka.

Prije početka primjene postupka, porezni obveznik koji ne imenuje posrednika mora Poreznoj upravi pružiti slijedeće podatke:

- ime i prezime / naziv,
- adresu,
- adresu elektroničke pošte i internetske stranice,
- PDV identifikacijski broj ili nacionalni porezni broj.

Posrednik prije početka primjene postupka za račun poreznog obveznika mora dostaviti:

- ime i prezime/naziv,
- adresu,
- adresu elektroničke pošte,
- PDV identifikacijski broj.

Prije početka posebnog postupka posrednik mora za svakog poreznog obveznika kojeg zastupa dostaviti Poreznoj upravi:

- Ime i prezime / naziv,
- Adresu,
- Adresu elektroničke pošte i internetske stranice,
- PDV identifikacijski broj ili nacionalni porezni broj,
- Pojedinačni identifikacijski broj koji mu je dodijeljen u skladu s člankom 125.hf stavkom 2) Zakona o PDV-u.

Svaku promjenu ovih podataka potrebno je na vrijeme priopćiti Poreznoj upravi.

12.4. Identifikacijski broj

Porezna uprava dodjeljuje poreznom obvezniku pojedinačni identifikacijski broj za primjenu posebnog postupka oporezivanja, to je **IOSS identifikacijski broj** s predznakom **IM za poreznog obveznika** i **IN za posrednika**. IOSS broj koristi se samo za potrebe ovog posebnog postupka i ne navodi se na izdanom računu.



12.5. Brisanje iz evidencije

Porezna uprava brisat će iz evidencije poreznog obveznika koji ne imenuje posrednika, ako:

- podnese obavijest da više ne obavlja prodaju dobara na daljnu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja,
- ako se može pretpostaviti da su prestale njegove oporezive djelatnosti prodaje dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja,
- više ne ispunjava uvjete za primjenu posebnog postupka.

Porezna uprava izbrisat će posrednika iz evidencije poreznih obveznika koji primjenjuju posebni postupak oporezivanja u slučajevima ako:

- u razdoblju od dva uzastopna kalendarska tromjesečja nije radio kao posrednik u ime poreznog obveznika koji primjenjuje posebni postupak,
- više ne ispunjava uvjete potrebne za rad kao posrednik,
- ne postupa u skladu s odredbama posebnog postupka.

Porezna uprava izbrisat će iz evidencije poreznog obveznika kojeg zastupa posrednik ako:

- posrednik obavijesti Poreznu upravu da porezni obveznik više ne obavlja prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja,
- može se pretpostaviti da su prestale oporezive djelatnosti poreznog obveznika u vezi s prodajom dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja,
- porezni obveznik više ne ispunjava uvjete potrebne za primjenu posebnog postupka,
- porezni obveznik ne postupa u skladu s odredbama posebnog postupka,
- posrednik obavijesti Poreznu upravu da više ne zastupa tog poreznog obveznika.

12.6. Podnošenje prijave PDV-a

Porezni obveznik ili njegov posrednik obvezni su za svaki kalendarski mjesec do zadnjeg dana slijedećeg mjeseca Poreznoj upravi elektroničkim putem podnijeti prijavu PDV-a za posebni postupak oporezivanja, bez obzira je li u tom mjesecu bilo isporuka obuhvaćenih posebnim postupkom.

U prijavi je potrebno navesti pojedinačni identifikacijski broj (IOSS identifikacijski broj) i za svaku državu članicu potrošnje u kojoj postoji obveza plaćanja PDV-a:

- ukupnu vrijednost prodaje dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja, bez PDV-a
- ukupni iznos pripadajućeg PDV-a po stopama,
- stope PDV-a koje se primjenjuju,
- ukupni iznos PDV-a za uplatu.

Izmjene prethodno podnesenih mjesečnih prijava uključuju se u slijedeću prijavu u roku od tri godine od propisanog roka za predaju PDV prijave.

12.7. Plaćanje PDV-a

Porezni obveznik koji primjenjuje posebni postupak ili njegov posrednik **plaćaju PDV pozivajući se na odgovarajući referentni broj prijave PDV-a za posebni postupak oporezivanja najkasnije do isteka roka za podnošenje odnosne prijave.**

12.8. Pravo na odbitak pretporeza

Porezni obveznik koji primjenjuje posebni postupak nema pravo na odbitak pretporeza u državi članici potrošnje, ali može zatražiti povrat

u skladu s postupkom povrata PDV-a poreznim obveznicima sa sjedištem u drugoj državi članici te postupkom povrata PDV-a poreznim obveznicima koji nemaju sjedište na području Europske unije.

U slučaju kada se porezni obveznik mora registrirati za potrebe PDV-a u državi članici potrošnje za isporuke koje nisu obuhvaćene posebnim postupkom, ima pravo na odbitak pretporeza za isporuke obuhvaćene posebnim postupkom u prijavi PDV-a.

12.9. Vođenje evidencije i čuvanje podataka

Porezni obveznik mora voditi evidenciju o transakcijama obuhvaćenim posebnim postupkom, a posrednik mora voditi evidenciju za svakog poreznog obveznika kojeg zastupa. Evidencija mora biti dovoljno detaljna da posluži za provjeru točnosti prijave PDV-a poreznom tijelu u državi članici potrošnje. Na zahtjev mora biti stavljena na raspolaganje Poreznoj upravi i poreznom tijelu države članice, a potrebno ju je čuvati 10 godina nakon završetka godine u kojoj su isporuke obavljene.

13. Posebni postupak za prijavu i plaćanje PDV-a na uvoz

Posebni postupak za prijavu i plaćanje PDV-a na uvoz može se primjenjivati **na uvoz dobara u pošiljkama čija unutarnja vrijednost nije veća od 1.135,00 kuna** (cca 150,00 EUR) (uz iznimku dobara koja podliježu trošarinama), **ako se na njihov uvoz ne primjenjuje posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu iz trećih zemalja ili trećih područja.**

Ovaj posebni postupak može koristiti osoba koja prijavljuje dobra Carinskoj upravi za račun osobe kojoj su dobra namijenjena unutar područja Europske unije. U Republici Hrvatskoj su to razne poštanske i kurirske službe i Hrvatska pošta, a postupak se primjenjuje za dobra čija otprema ili prijevoz završavaju u tuzemstvu.

Za plaćanje PDV-a odgovorna je osoba kojoj su dobra namijenjena (krajnji kupac), a naplatu vrši osoba koja dobra prijavljuje Carinskoj upravi te u konačnici obavlja plaćanje PDV-a u državni proračun.

Radi specifičnosti postupka i pojednostavljenja naplate, za potrebe ovog postupka za prijavu i plaćanje PDV-a na uvoz primjenjuje se stopa od 25%, usprkos tome što je Zakonom propisana stopa na pojedina uvezena dobra niža (npr. 13% ili 5%). Kupac ima pravo odbiti plaćanje PDV-a po višoj stopi i odabrati primjenu niže stope (ako je propisana Zakonom). Međutim, tada osoba koja prijavljuje dobra Carinskoj upravi ne može primijeniti posebni postupak oporezivanja, Od kupca smije naplatiti PDV samo po redovnom postupku i mora izvršiti izmjenu carinske deklaracije.

13.1. Prijava PDV-a i obvezna evidencija

PDV naplaćen u okviru posebnog postupka za prijavu i plaćanje PDV-a na uvoz prijavljuje se elektroničkim putem u mjesečnoj prijavi u kojoj se mora navesti **ukupan PDV naplaćen tijekom kalendarskog mjeseca za koji se prijava podnosi.** Prijavu treba podnijeti do zadnjeg dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, a plaćanje PDV-a treba izvršiti mjesečno do isteka roka za plaćanje koji se primjenjuje na plaćanje carine pri uvozu.

Evidencija o transakcijama obuhvaćenim ovim posebnim postupkom treba biti dovoljno detaljna da omogući provjeru podataka navedenih u prijavi PDV-a. Evidencija se vodi u elektroničkom obliku, radi stavljanja na raspolaganje poreznom tijelu države članice potrošnje, kao i Poreznoj upravi Republike Hrvatske. Po isteku godine u kojoj su transakcije obavljene, podatke je potrebno čuvati još 10 godina. ■